



## СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

### «Філософія і соціологія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма: «Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу»

Рік навчання: 1, семестр 2

Форма здобуття вищої освіти: денна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська



Лектор навчальної  
дисципліни

Контактна інформація  
лектора (e-mail)

URL ЕНК на  
навчальному порталі  
НУБіП України

Чорноморденко Дмитро Іванович, к. філос. н, доцент  
кафедри філософії та міжнародної комунікації

d.chornomordenko@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=729>

## ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Філософія і соціологія» є створення умов для самостійного осмислення студентами існування та розвитку природного і соціального світу, формоутворень культури і пізнання, людини та її сутності.

Завдання:

вивчення історії філософії та її органічної складової – історії української філософії, сприяння гуманізації освіти через засвоєння досягнень сучасної філософії, інформації про світ у цілому і ставлення людини до нього; вивчення комплексу принципів пізнання та загальних методів пізнавальної діяльності; розвиток здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням завдань економічної теорії і практики.

**Компетентності навчальної дисципліни:**

*Інтегральна компетентність (ІК):*

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

*Загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

### **Програмні результати навчання навчальної дисципліни:**

ПР 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР 21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

### **СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ**

<b>Тема</b>	<b>Години</b> (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	<b>Результати навчання</b>	<b>Завдання</b>	<b>Оцінювання</b>
<b>Модуль 1 ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ</b>				
Тема 1 Філософська пропедевтика. Сутність філософії, її роль у суспільстві. Сучасне суспільство споживання	2/2	Знати базові філософські поняття Вміти визначати власний світогляд Аналізувати етапи формування світогляду Розуміти особливості різних типів світогляду Розрізняти індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	1/1
Тема 2 Антична філософія. Філософія Давнього світу	2/2	Знати світові історико-філософські традиції Аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії Розуміти специфіку формування кожної	Усне опитування. Написання тестів. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	2/2
Тема 3 Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії Вміти виділяти характерні риси кожної з них	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	2/2

		Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування Розуміти зв'язок між культурної традицією та стилем філософствування Розрізняти християнську та світську філософію Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів		
Тема 4 Філософія Нового часу та Просвітництва	2/2	Знати особливості філософії Нового часу Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст. Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання Розрізняти методи наукового пізнання даного періоду Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	2/2
Тема 5 Німецька класична філософія	2/2	Знати особливості німецької класичної філософії Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання Розрізняти теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	1/1
Тема 6 Некласична філософія XIX-XX ст.	2/2	Знати особливості та школи некласичної філософії Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки Розрізняти традиції сцієнтизму та антисцієнтизму	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Написання доповідей, підготовка презентацій.	1/1
Тема 7 Українська філософія	2/2	Знати етапи формування та представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями Розуміти особливості української філософської думки Розрізняти ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр.філософії у світовій	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Виконання модульної контрольної роботи 1.	1/1
<b>Модуль 2. ОНТОЛОГІЯ</b>				
Тема 8		Знати основні поняття філософствування про буття	Усне опитування.	4/4

Філософське вчення про буття. Свідомість як категорія філософії. Екологічна свідомість	2/2	Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем Розрізняти проблеми буття світу та людини	Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 9 Пізнавальна активність людини. Методологія наукового пізнання. Особливості наукового пізнання в економічних науках	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми людського існування Аналізувати взаємозв'язок духовного та природного в людині Розуміти значення т.зв. «вічних» філософських проблем Розрізняти гуманістичні цінності Застосовувати набуті знання в особистому житті	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Виконання модульної контрольної роботи 2.	4/3
<b>Модуль 3. ГНОСЕОЛОГІЯ</b>				
Тема 10  Соціальна філософія та соціологія: основні підходи до розуміння суспільства. Філософська антропологія та філософія культури. Матеріальні та духовні культурні цінності	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти визначати основні структурні елементи пізнання Аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, сприйняття як основну форму пізнання	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Написання доповідей, підготовка презентацій.	4/4
Тема 11  Філософія економіки. Філософія грошей. Філософія релігії. Філософія права. Аксіологія: цінність буття та стратегії майбутнього. Гроші як цінність	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Аналізувати значення застосування методології для розвитку науки Розуміти особливості сучасної наукової методології Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Виконання модульної контрольної роботи 3.	4/3
<b>Модуль 4. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ</b>				
Тема 12		Знати основні поняття з теми	Усне опитування.	3/2

Соціологія як наука про суспільство. Структура системи соціологічного знання.	2/2	Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Написання доповідей, підготовка презентацій.	
Тема 13  Соціологічні закони і категорії. Соціологічні теорії. Соціологія масової комунікації.	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філософські підходи до сутності людини Розуміти філософські проблеми антропогенезу. Аналізувати сфери буття людини. Розуміти особистісний смисл як основний критерій внутрішнього світу людини Розрізняти структуру особистості Застосовувати набуті знання для власного особистісного розвитку	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	3/2
Тема 14  Соціальні взаємодії як фундаментальна основа життєдіяльності суспільства. Галузеві соціологічні теорії.	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні філос.концепції культури Аналізувати явища культурного життя, їхній сенс та історичне значення Розуміти логіку культурного розвитку людства Розрізняти типи культур у світі Застосовувати набуті знання для власного культурного розвитку	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	3/2
Тема 15  Проблеми теорії та історії соціології. Системний погляд на суспільство. Соціальна структура суспільства.	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати базові цивілізаційні цінності Аналізувати сучасні цивілізаційні проблеми Розуміти логіку становлення сучасної цивілізації Розрізняти сучасні цивілізаційні принципи Застосовувати знання сучасних цивілізаційних цінностей у власному житті	Усне опитування. Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)  Написання доповідей, підготовка презентацій.	3/2
<b>Всього за семестр</b>				<b>70</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

## ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b><i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i></b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b><i>Політика щодо академічної доброчесності:</i></b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<b><i>Політика щодо відвідування:</i></b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

## ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Київ, 2006. 368 с.
2. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М.
3. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М. Київ. Вид. центр НУБіП України, 2019. 24 с.
4. Козирев М. П. Соціологія: підручник / М. П. Козирев. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. – 656 с.
5. Ільїн, В.В. Філософія економіки. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол.авт.; за ред. Л.В. Губерського. – Вид. 2-ге перероблене і доповнене. Харків. Фоліо, 2018, с. 572-620.
6. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навчальний посібник. Київ. 2018.
7. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. Київ. 2018.
8. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ. Академія, 2007. 576 с.
9. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. Філософія: навчально-методичний посібник. Київ. Видавничий центр НУБіП України, 2019.
10. Соціологія: Навчальний посібник. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 440 с.
11. Соціологія: підручник / М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків. Право, 2010. – 224 с.

12. Соціологія: підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів. ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 418 с.
13. Соціологія: навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко. Київ. ДУТ, 2019. - 235 с.
14. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник. Київ. Аграрна Наука, 2008. 200 с.
15. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник для студентів і аспірантів. Київ, 2008.
16. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів. «Новий Світ-2000», 2020. 506 с. 19.
17. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. Л. В. Губерського. Харків. Фоліо, 2013. - 510 с.
18. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії. Київ. 2011. 164 с.
19. Філософський енциклопедичний словник. Київ. 2002. 742 с.
20. Chornomordenko, D., Taran, G., Havronenko, V., Astremska, I., & Parfilova, S. (2023). Innovations in the field of education in the context of improving the personnel incentive system. *Revista Eduweb*, 17(3), 195-201. *Revista de Tecnología de Información y Comunicación en Educación* • Volumen 17, N° 3. Julio-septiembre 2023.